

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 164/2019-64

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku v konaní o ústavnej sťažnosti Lesoochránárskeho zoskupenia VLK, Tulčák 310, zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 12 C 59/2012 z 25. marca 2019 za účasti štátneho podniku LESY Slovenskej republiky a občianskeho združenia Človek a strom, o. z., takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Lesoochránárskeho zoskupenia VLK podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 12 C 59/2012 z 25. marca 2019 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 12 C 59/2012 z 25. marca 2019 z r u š u j e .

3. Okresný súd Bratislava II je povinný nahradiť trovy konania Lesoochranárskeho zoskupenia VLK v sume 623,27 € (slovom šesťstodvadsaťtri eur a dvadsaťsedem centov) na účet advokátky JUDr. Ivety Rajtákovéj, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Ústavnej sťažnosti Lesoochranárskeho zoskupenia VLK vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. I. ÚS 164/2019-19 z 24. apríla 2019 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť Lesoochranárskeho zoskupenia VLK, Tulčík 310 (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 C 59/2012 z 25. marca 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Súčasne podľa § 129 zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu sp. zn. 12 C 59/2012 z 25. marca 2019 do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

1.1 V súlade s čl. II bodom 2 písm. a) Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 bola vec pridelená ako naliehavá na rozhodnutie I. senátu ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa), Miroslav Duriš a Mojmir Mamojka, a 24. apríla 2019 bola prijatá na ďalšie konanie. Podľa čl. X bodu 4 Rozvrhu práce

Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 je na konanie vo veci príslušný I. senát ústavného súdu v zložení platnom v období od 17. februára 2019 do 25. apríla 2019. Vzhľadom na to senát ústavného súdu rozhodol v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že žalobou podanou na okresnom súde 10. mája 2012 sa Slovenská republika – LESY Slovenskej republiky, štátny podnik a LESY Slovenskej republiky, štátny podnik (ďalej aj „žalobca v 2. rade“, spolu ďalej aj „žalobcovia“) domáhajú v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 59/2012 proti občianskemu združeniu Človek a strom, o. z. (ďalej len „žalovaný“), určenia neplatnosti zámennej zmluvy č. 6929/2008/140 uzatvorenej 29. júla 2008 medzi žalobcom v 2. rade a žalovaným (ďalej len „zámenná zmluva“). Predmetom zámennej zmluvy boli pozemky vo vlastníctve Slovenskej republiky, v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], v obci [REDAKOVANÉ], v okrese [REDAKOVANÉ] ktoré boli zamenené za pozemky v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], v obci [REDAKOVANÉ], v okrese [REDAKOVANÉ] vo vlastníctve žalovaného. Dôvodom údajnej neplatnosti zámennej zmluvy je rozpor so zákonom, keďže rozdiel medzi hodnotou a výmerou zamenených lesných pozemkov je viac ako 10 %.

3. Podaním doručeným okresnému súde 28. júna 2013 sťažovateľ oznámil, že v súlade s § 93 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku [účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“)] vstupuje do predmetného súdneho konania ako vedľajší účastník. Okresný súd uznesením sp. zn. 12 C 59/2012 z 2. júla 2013 pripustil vstup sťažovateľa do konania ako vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľov „Vzhľadom na skutočnosť, že tak ako navrhovateľ ako i odporca nemali výhrady voči vstupu Lesoochranárskeho zoskupenia VLK do konania ako vedľajšieho účastníka... ako i vzhľadom na skutočnosť, že predmetom činnosti predmetného zoskupenia je i ochrana práv podľa osobitných predpisov.“

4. Následne okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 59/2012 z 13. novembra 2015 žalobu zamietol. Proti predmetnému rozsudku podali žalobcovia, sťažovateľ a prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 14 Co 76/2016 zo 7. augusta 2018 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vo svojom uznesení zároveň vyslovil právny názor, podľa ktorého forma účasti sťažovateľa (vedľajší účastník) v konaní zanikla stratou účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a subjekt, ktorý vstúpil do konania ako vedľajší účastník, nenadobúda automaticky *ex lege* postavenie intervenienta podľa Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Vyslovil preto názor, že od účinnosti Civilného sporového poriadku sťažovateľ nie je účastníkom súdneho konania.

5. Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 11. marca 2019 oznámil, že v súlade s § 82 ods. 1 CSP ako intervenient vstupuje do konania na strane žalobcov. Svoj vstup do konania odôvodnil tým, že predmetom konania sú nehnuteľnosti – lesné pozemky, ktoré sú súčasťou chráneného vtáčieho územia [REDACTED]. Predmetné územie európskeho významu je mimoriadne cenné z hľadiska ochrany prírody. Keďže Lesoochranárske zoskupenie VLK vzniklo na záchranu prirodzeného lesa, je v jeho záujme, aby pozemky, ktoré sú predmetom konania, zostali vo vlastníctve Slovenskej republiky.

5.1 Okresný súd napadnutým uznesením nepripustil vstup sťažovateľa ako intervenienta do predmetného konania z dôvodu, že nepovažoval právny záujem Lesoochranárskeho zoskupenia VLK na výsledku sporu za preukázaný a dostatočný. V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že *«Rekodifikáciou civilného procesného práva došlo k „náhrade“ vedľajšieho účasti v konaní, inštitútom intervencie. Intervenientom je ten, kto sa zúčastňuje na konaní buď na strane žalobcu alebo žalovaného z dôvodu, že má právny záujem na výsledku konania, teda má právny záujem na víťazstve tej ktorej strany. Danosť právneho záujmu intervenienta vychádza z hmotného práva (nález Ústavného súdu SR, sp.zn. IV. ÚS 60/2010). Judikatúra zadefinovala, že právny záujem na výsledku sporu medzi stranami má ten, ktorého právne postavenie bude priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené rozsudkom vydaným v danom spore (uznesenie NSSR, sp.zn.:6 Sžo/119/2010). Odôvodnenie právneho záujmu na výsledku konania je esenciálnou*

náležitostou podania. Otázku, či v konkrétnom prípade existuje právny záujem intervenienta na výsledku sporu, je potrebné posúdiť v závislosti od toho, či bude rozsudok záväzný subjektívne (iba medzi žalobcom a žalovaným), alebo či bude záväzný aj pre intervenienta.».

5.2 Na základe uvedeného okresný súd uzavrel, že v danom prípade *„Lesoochránárske zoskupenie VLK dostatočným spôsobom neosvedčilo svoj právny záujem na výsledku konania. Žalovaný v tejto súvislosti správne uviedol, že intervenient nepreukázal ani netvrdil žiadny hmotnoprávny pomer založený medzi ním a žalobcami. Intervenient vo svojom podaní len uvádza, že má záujem aby sporné pozemky zostali vo vlastníctve Slovenskej republiky, pretože štát má priamo ústavnú povinnosť starostlivosti o životné prostredie. Súd vyhodnotil tieto tvrdenia intervenienta ako nedostatočné a pre existenciu právneho záujmu na výsledku konania za irelevantné.“.*

5.3 Ako ďalej uviedol okresný súd *„V predmetnom spore je spornou otázkou platnosti či neplatnosti právneho úkonu a z toho vyplývajúce práva a povinnosti strán sporu. Predmetom konania nie je otázka ochrany životného prostredia a táto otázka nemá na daný spor ani žiadny vplyv. Intervenient vo svojom podaní nepreukázal, že rozhodnutie súdu vo veci samej ovplyvní priaznivo alebo nepriaznivo hmotnoprávny vzťah medzi žalobcom a intervenientom, predovšetkým s ohľadom na tú skutočnosť, že intervenient existenciu akéhokoľvek hmotnoprávneho vzťahu medzi ním a žalobcom ani neosvedčil. Je prirodzené, že Lesoochránárske zoskupenie má z hľadiska svojej činnosti záujem poznať stav chránených území, ohľadne ktorých sa vedie súdne konanie, no zároveň treba dodať, že takýto záujem by sa mal týkať konaní, na základe ktorých dochádza k neželaným zásahom do životného prostredia, predovšetkým konaní správnych, týkajúcich sa napríklad výrubu drevín, vyvlastňovaní pozemkov za účelom investičnej výstavby a pod.“.*

6. Podľa sťažovateľa napadnutým uznesením došlo k porušeniu jeho základného práva na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti argumentoval, že *„Ak v uznesení zo dňa 2. 7. 2013, ktorým súd pripustil vstup sťažovateľa ako vedľajšieho účastníka do konania... súd považoval podmienky vedľajšieho účasti sťažovateľa za splnené... v uznesení napadnutom touto ústavnou sťažnosťou už skonštatoval,*

že sťažovateľ dostatočným spôsobom neosvedčil svoj právny záujem na výsledku konania. Poukázal na to, že v predmetnom spore je spornou otázkou platnosti, či neplatnosti právneho úkonu, a z toho vyplývajúce práva a povinnosti strán sporu. Predmetom konania podľa názoru súdu nielenže nie je otázka ochrany životného prostredia, ale táto otázka nemá na daný spor ani žiaden vplyv. Súd uzavrel, že sťažovateľ neosvedčil existenciu akéhokoľvek hmotnoprávneho vzťahu medzi ním a žalobcom, a pokiaľ sťažovateľ má z hľadiska svojej činnosti záujem poznať stav chránených území, ohľadne ktorých sa vedie súdne konanie, podľa názoru súdu by sa takýto záujem mal týkať konaní, na základe ktorých dochádza k neželaným zásahom do životného prostredia. Súd teda nepovažoval právny záujem sťažovateľa za preukázaný a dostatočný.“

6.1 Sťažovateľ je preto toho názoru, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím prekvapivým, keďže „rozhodlo o tej istej otázke spôsobom, ktorý je protichodný, teda úplne opačný, ako tú istú otázku posúdil ten istý súd, v tom istom konaní, za nezmenených skutkových okolností, v rozhodnutí zo dňa 2. 7. 2013.

... Na uvedenom konštatovaní nemení nič ani skutočnosť, že medzi vydaním rozhodnutia zo dňa 2. 7. 2013 a rozhodnutia zo dňa 25. 3. 2019 došlo k zmene právnej úpravy, teda stratil účinnosť Občiansky súdny poriadok a nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok. Vyplýva to aj zo skutočnosti, že samotný okresný súd za právny základ svojej argumentácie vzal nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 60/2010 zo dňa 20. 1. 2011, ktorý otázku právneho záujmu na výsledku konania posudzoval z hľadísk uvedených v Občianskom súdnom poriadku, v tom čase účinnom.“

6.2 Sťažovateľ uvádza, že ako vyplýva z citovaného nálezu ústavného súdu, „ústavne neakceptovateľným je taký postup súdu, ktorý právny záujem na výsledku konania vykladá reštriktívne, dávajúc znamienko rovnosti medzi právnym záujmom na výsledku sporu a priamou dotknutosťou vedľajšieho účastníka na výroku súdneho rozhodnutia“. Uvedená definícia pojmu právny záujem na výsledku konania, tak, ako je obsiahnutá v citovanom náleze ústavného súdu, musela byť okresnému súdu známa už v čase vydania rozhodnutia z 2. júla 2013.

6.3 Podľa sťažovateľa napadnuté rozhodnutie je zároveň porušením ním namietaných práv „aj z hľadiska porušenia princípu právnej istoty pre nerešpektovanie povinnosti zachovávať svojou rozhodovacou činnosťou princíp právnej istoty, tak ako to súdu ukladá

článok 2 a článok 3 CSP... Ak sa okresný súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 25. 3. 2018 odchýlil od výkladu ustanovenia o právnom záujme na výsledku konania, ktorý ako súladný s ústavou poskytol v citovanom náleze ústavný súd, nepostupoval tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty sťažovateľa.“.

6.4 Napokon sťažovateľ namieta aj ďalší aspekt porušenia svojich práv, ktorým je nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia, a v tejto súvislosti uvádza, že „... *pokiaľ okresný súd vyhodnotil, že právny záujem sťažovateľa na výsledku sporu nie je preukázaný, ani dostatočný, pominul bez akéhokoľvek povšimnutia skutočnosť, na ktorú poukázal sťažovateľ vo svojom oznámení o vstupe do konania, že základným argumentom, v tomto oznámení uvedeným (rovnako ako v podaní zo dňa 2. 4. 2013), je mimoriadna hodnota predmetných lesných pozemkov z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny. Táto mimoriadna hodnota je tvorená okrem iného tým, že na predmetných lesných pozemkoch sa nachádzajú lužné dobovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek a lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy. V oboch prípadoch ide o biotopy európskeho významu. Sťažovateľ poukázal na to, že štátu vyplýva priamo z ústavy povinnosť, šetrne využívať prírodné zdroje a zabezpečovať účinnú starostlivosť o životné prostredie. Táto úloha štátu, teda zachovávať hodnotu lesných pozemkov vo vlastníctve štátu v nezmenšenom rozsahu, vyplýva z ust. § 50 ods. 1, ods. 7 a ods. 10 zákona č. 326/2005 Z. z. Nemožno preto spochybníť skutočnosť, že reguláciou nakladania s lesnými pozemkami, a to do takej miery, že tieto v zásade nemožno prevádzať, ak výnimku na takýto prevod neustanovuje zákon č. 326/2005 Z. z., je vyjadrený záujem na ich ochrane. Sťažovateľ preukázal v predmetnom konaní, že predmetom jeho činnosti je ochrana prirodzeného lesa. Na okraj je potrebné poznamenať, že žalobcovia v predmetnom konaní so vstupom sťažovateľa do konania ako intervenienta súhlasili.*

... Uvedené argumenty na jednej strane vyvracajú... ústavne neakceptovateľný reštriktívny výklad právneho záujmu na výsledku sporu, ktorý si osvojil okresný súd, na druhej strane usvedčujú okresný súd, že porušil namietané právo sťažovateľa, aj z dôvodu, že nedal odpoveď na tie argumenty sťažovateľa, ktoré sú v jeho oznámení doručenom súdu dňa 11. 3. 2019 uvedené.“.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vo veci samej nálezom vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov konania.

8. Sťažovateľ zároveň navrhol, aby ústavný súd podľa § 129 zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej. Návrh odôvodnil tým, že okresný súd nariadil v predmetnej veci pojednávanie a vzniknutá situácia odôvodňuje odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 164/2019-19 z 24. apríla 2019 návrhu sťažovateľa vyhovel a odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, keď dospel k záveru, že sťažovateľ osvedčil existenciu predpokladov na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde.

II.

Vyjadrenia okresného súdu, vyjadrenia zúčastnených osôb a replika sťažovateľa

9. Na základe výzvy ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti okresný súd podaním doručeným ústavnému súdu 30. mája 2019 oznámil, že uznesením č. k. 12 C 59/2012-839 z 20. mája 2019 vstup sťažovateľa do konania ako intervenienta na strane žalobcov pripustil. Zákonná sudkyňa konajúca vo veci vo vyjadrení z 5. júna 2019 svoje rozhodnutie odôvodnila tým, že *„cieľom súdu a teda i cieľom zúčastnených subjektov by malo byť rýchle a hospodárne meritórne prejednanie sporu a rozhodnutie o ňom“*.

10. Sťažovateľ sa vyjadril k oznámeniu okresného súdu podaním zo 17. júna 2019, v ktorom zotrval na podanej ústavnej sťažnosti a zároveň uviedol:

«Okresný súd v jednej a tej istej veci vydal dve rozhodnutia. Uznesením sp. zn. 12C/59/2012 zo dňa 25. 3. 2019 vstup sťažovateľa ako intervenienta na strane žalobcu

nepripustil a bez toho, aby toto rozhodnutie bolo zrušené, uznesením zo dňa 20. 5. 2019 vstup sťažovateľa ako intervenienta na strane žalobcov do predmetného konania pripustil.

Sťažovateľ považuje túto situáciu za Civilným sporovým poriadkom nepredpokladanú.

... Sťažovateľ považuje za nesporné, že uznesenie o prípustnosti vstupu intervenienta do konania, nie je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania. Týmto uznesením sa rozhoduje o tom, či právnická, či fyzická osoba môže vykonávať v civilnom sporovom konaní práva, ktoré Civilný sporový poriadok priznáva strane konania (s určitými obmedzeniami vzťahujúcimi sa na intervenienta, ktorý netvorí so stranou, na ktorej vystupuje, nerozlučné spoločenstvo, a ktoré spočívajú v podmienení prostriedkov procesného útoku, alebo procesnej obrany, ako aj podanie odvolania, súhlas strany, popri ktorej v konaní vystupuje).

... Sťažovateľ nepovažuje za súladný s inštitútom intervenienta, tak ako je upravený v ust. § 83 až § 88 CSP výklad, ktorý by umožnil rozhodovať súdu o prípustnosti intervencie rozhodnutiami, ktorými by súd nebol viazaný.

... Ak však možno uzavrieť, že otázka, že uznesenie podľa ust. § 83 CSP nie je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, nie je sporná, potom nemožno dospieť k záveru, že rozhodnutie okresného súdu zo dňa 20. 5. 2019 je uznesením, ktoré vyvoláva právne účinky. Uznesenie súdu zo dňa 25. 3. 2019, ktorým súd nepripustil sťažovateľa ako intervenienta do predmetného konania, bolo súdom vydané a bolo doručené, stalo sa teda právoplatným a teda záväzným a zásadne nezmeniteľným.

... Podľa názoru sťažovateľa „zásadnou nezmeniteľnosťou rozhodnutia je potrebné rozumieť jeho nezmeniteľnosť iným ako právom predpokladaným spôsobom, teda alebo v dôsledku úspešného využitia mimoriadnych opravných prostriedkov, alebo v dôsledku zrušenia takéhoto rozhodnutia Ústavným súdom Slovenskej republiky“. Doposiaľ však rozhodnutie okresného súdu zo dňa 25. 3. 2019 nebolo žiadnym, zákonom predpokladaným spôsobom zrušené. Uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 164/2019 zo dňa 24. 4. 2019 bola odložená vykonateľnosť tohto rozhodnutia. Rozhodnutie nebolo zrušené ani zmenené, boli však odložené jeho účinky. Takýto právny stav na jednej strane umožňuje sťažovateľovi v konaní ako intervenient vystupovať (keďže intervenient vstupuje do konania už oznámením o svojom vstupe a nepripustenie jeho vstupu je tou prekážkou, ktorá mu ako intervenientovi

konať pred súdom neumožňuje), na druhej strane však nezakladá okresnému súdu oprávnenie rozhodnúť opätovne o tej istej veci, o ktorej už právoplatne rozhodol.

... Sťažovateľ za tohto stavu nemôže postupovať inak, ako trvať na podanej sťažnosti. Svoje oprávnenie vystupovať v konaní ako intervenient nemôže sťažovateľ odvodzovať od rozhodnutia, na vydanie ktorého nebol okresný súd oprávnený, pretože o prípustnosti jeho intervencie už raz právoplatne rozhodol a je teda paaktom.

... Ak by sťažovateľ za tejto situácie zobral svoju ústavnú sťažnosť späť a zastavením konania by zanikli účinky odkladu vykonateľnosti uznesenia okresného súdu zo dňa 25. 3. 2019, nie je zrejmé akým uznesením súdu, či tým zo dňa 25. 3. 2019, alebo tým zo dňa 20. 5. 2019 by sa jeho právne postavenie v konaní riadilo. Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie, podľa ktorého by neskoršie rozhodnutie v tej istej veci rušilo skoršie právoplatné rozhodnutie. Osobitne nemožno takéto účinky vyvodit' z neskoršieho rozhodnutia, na vydanie ktorého súd nebol oprávnený.»

11. Ústavný súd o podanej ústavnej sťažnosti upovedomil zúčastnené osoby – žalovaného, ktorý svoje právo nevyužil a k ústavnej sťažnosti sa nevyjadril, ako aj žalobcu v 2. rade, ktorý sa k nej vyjadril prostredníctvom advokáta JUDr. Jána Gajana, advokátska kancelária HMG LEGAL, s. r. o., Červeňova 14, Bratislava. Vo svojom vyjadrení žalobca v 2. rade najmä uviedol: «Podaním doručeným súdu dňa 07.03.2019 Sťažovateľ oznámil Okresnému súdu Bratislava II, že vstupuje do konania vedeného pod spis. zn. 12C/59/2012 ako intervenient na stranu žalobcov.

V predmetnom podaní Sťažovateľ zdôvodnil svoj právny záujem na výsledku konania a taktiež v ňom poukázal na skutočnosť, že v predmetnom konaní Sťažovateľ už vystupoval ako vedľajší účastník v zmysle predchádzajúcej právnej úpravy civilného procesu.

Podanie Sťažovateľa bolo doručené stranám sporu na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 12.03.2019, s tým, aby sa k tomuto podaniu Sťažovateľa, t. j. oznámeniu o vstupe intervenienta do konania, vyjadrili v lehote 3 dní.

... konajúci súd nebol podľa nášho názoru oprávnený vyzývať strany konania na vyjadrenie k predmetnému oznámeniu Sťažovateľa a taktiež nebol oprávnený ex offio rozhodovať o prípustnosti vstupu intervenienta do konania.

... Z dikcie... ustanovenia § 83 CSP *expressis verbis* vyplýva, že o prípustnosti intervencie rozhoduje súd výlučne na návrh. Ide o obligatórny zákonný predpoklad pre rozhodovanie súdu o prípustnosti účasti intervenienta v konaní. Z uvedeného vyplýva, že Sťažovateľ účinne vstúpil do konania svojim oznámením, pričom jeho prípustnosť bol súd oprávnený posudzovať výlučne na návrh niektorej zo sporových strán.

Bez ohľadu na uvedené, keď už súd o prípustnosti vstupu Sťažovateľa do konania rozhodoval, domnievame sa, že neposúdil splnenie podmienok správne, keď vstup Sťažovateľa do konania nepripustil.

Konajúci súd pri rozhodovaní zaujal doslovný, ba až reštriktívny výklad pojmu právny záujem, ktorý však nemá oporu v rozhodovacej praxi Ústavného súdu SR, na ktorú dokonca poukázal aj samotný súd, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

... v danom prípade bol podľa nášho názoru porušený princíp právnej istoty, a to predovšetkým z dôvodu, že Sťažovateľ už v tomto súdnom konaní vystupoval ako vedľajší účastník, pričom výlučne z dôvodu zmeny právnej úpravy, jeho postavenie v tomto konaní zaniklo.

V tejto súvislosti poukazujeme na ust. § 470 ods. 2 CSP v zmysle ktorého: „Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.“

Prvá veta citovaného ustanovenia vyjadreniu tzv. princíp justifikácie účinkov procesných úkonov, čo znamená, že procesné úkony subjektov civilného súdneho konania vykonané počas platnosti a účinnosti skoršieho procesného predpisu (v posudzovanom prípade OSP) sa vo sfére svojich účinkov prejavujú s relevanciou pre konanie samotné aj počas účinnosti nového procesného predpisu. Inými slovami povedané, v zmysle citovaného ustanovenia je nevyhnutné, aby sa následky (účinky) úkonu uznali aj vtedy, ak novšia procesná úprava už s takýmto následkom nepočíta.

V opačnom prípade by sa podľa nášho názoru jednalo o pravú retroaktivitu, ktorá je v právnom štáte neprípustná.

Na základe uvedeného sa domnievame, že keďže Sťažovateľ vystupoval v súdnom konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava II vedenom pod spis. zn. 12C/59/2012 ako vedľajší účastník, t. j. vystupoval v spore ako subjekt, ktorému boli priznávané procesné práva, je porušením princípu právnej istoty, ak z dôvodu novej procesnej úpravy jeho postavenie v konaní úplne zaniklo.

Záverom si dovoľujeme poukázať na ust. § 95 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého: „Na ochranu práv strany môže súd aj bez návrhu do konania pribrať orgán verejnej moci, v pôsobnosti ktorého je ochrana základných ľudských práv a slobôd, alebo právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, ak s tým strana, na ochranu práv ktorej má vystupovať, súhlasí.“

V tejto súvislosti sa domnievame, že ak konajúci súd vyhodnotil, že Sťažovateľ nemá na výsledku sporu právny záujem, a teda, že jeho vstup do konania ako intervenient je neprípustný (s takýmto záverom sa však s ohľadom na ust. § 470 ods. 2 CSP nestotožňujeme), bol v danom prípade za účelom zachovania právnej istoty Sťažovateľa, povinný pribrať Sťažovateľa do konania aspoň ako osobitný subjekt v zmysle § 95 ods. 1 CSP.

Napokon si dovoľujeme ešte uviesť v súvislosti so Sťažovateľom namietaným nedostatočným odôvodnením napadnutého uznesenia Okresného súdu Bratislava II, že s touto časťou ústavnej sťažnosti sa v plnom rozsahu stotožňujeme a nad rámec skutočností uvedených Sťažovateľom si dovoľujeme uviesť, že Okresný súd Bratislava II bol podľa nášho názoru povinný sa vysporiadať aj s vyššie uvádzaným ust. § 470 ods. 2 CSP.

Na základe vyššie uvedených dôvodov súhlasíme so Sťažovateľom, že rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II, ktorým nebol pripustený jeho vstup do konania ako intervenient, boli porušené jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.»

12. Predsedníčka okresného súdu v doplnení vyjadrenia k ústavnej sťažnosti z 15. augusta 2019 uviedla, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s priloženým stanoviskom vo veci konajúcej zákonnej sudkyne, z ktorého najmä vyplynulo: „... dňa 20. 05. 2019 som svojím rozhodnutím č.k. 12C/59/2012-839- opäť rozhodla v súlade s§ 81 a nasl. CSP

a pripustila vstup Lesoochranárskeho zoskupenia Vlk do konania ako intervenienta na strane žalobcu.

Svoje pôvodné rozhodnutie, ktorým som Lesoochranárske zoskupenie Vlk dňa 25. 03. 2019 po č.k. 12C/59/2012-764- nepripustila, som v rámci autoremedúry podľa ustanovenia § 376 nezrušila z nasledovných dôvodov:

Súd môže využiť inštitút autoremedúry len sa súčasného splnenia dvoch základných podmienok, ktorými sú:

- ide o uznesenie, proti ktorému je v súlade s § 357 CSP prípustné odvolanie,*
- predpísaný spôsob vybavenia odvolania.*

V rámci rozhodovania autoremedúrou je súd prvej inštancie oprávnený rozhodnúť v rámci decíznej právomoci len tak, že odvolaním napadnuté rozhodnutie zruší. Tým dochádza k zmene z hľadiska tzv. decíznej právomoci, nakoľko pokiaľ v režime Občianskeho súdneho poriadku podľa § (210a OSP) mohol odvolací súd v rámci autoremedúry napadnuté rozhodnutie zmeniť, v súlade s komentovaným ustanovením, do úvahy pripadá len zrušenie napadnutého uznesenia. Vzhľadom na obmedzený okruh uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie v súlade s ustanovením § 357 CSP bude autoremedúra v zásade prichádzať do úvahy len v niektorých prípadoch, teda v prípadoch, kde súd pripúšťa odvolanie proti uzneseniu. V tomto konkrétnom prípade sa jednalo o uznesenie o vedení konania voči ktorému nie je prípustné odvolanie, a z toho dôvodu súd nemohol v zmysle ustanovenia § 376 CSP rozhodnúť v rámci autoremedúry a zrušiť svoje pôvodné rozhodnutie. Autoremedúrou, teda podľa novej právnej úpravy možno rozhodovať proti všetkým rozhodnutiam súdu, pokiaľ sú splnené podmienky, kde základnou podmienkou je v zmysle § 376 CSP, že proti rozhodnutiu je prípustné odvolanie.

Sám zákonodarca vo svojom komentári v ustanovení § 376 CSP uvádza, že v prípade splnenia podmienok uvedených ustanovení § 376 CSP nie je povinný využiť inštitút autoremedúry. Pri využití daného procesného postupu by mal súd v každom prípade zvážiť kritérium hospodárnosti konania.

V tomto prípade súd poukazuje i na tú skutočnosť, že tento spor trvá od roku 2012 a počas tohto konania sa v posledných mesiacoch do konania hlásili na strane žalobcu rôzni intervenienti, ktorí však nepreukázali právny záujem na výsledku konania. Tu chcem poukázať i na tú skutočnosť, že všetky podania, ktoré v poslednom období na súd

prichádzali mali identický text ako podanie Lesoochranárskeho zoskupenia Vlk. Dokonca i po vyhlásení rozsudku sa prihlásili na strane žalobcov ďalší intervenienti do konania, bez toho, aby preukázali svoj právny záujem na výsledku konania v zmysle § 81 a nasl. CSP. Tu však súd musel v súvislosti ustanovenia § 81 a nasl. CSP zvážiť a posúdiť, či bude rozsudok záväzný subjektívne iba medzi žalobcom a žalovaným alebo či bude záväzný aj pre intervenienta. Vzhľadom na túto skutočnosť súd rozhodol tak, že Lesoochranárske zoskupenie Vlk do konania pripustil aj z toho dôvodu, aby nevznikali prieťahy v konaní.“

13. Na vyjadrenia predsedníčky okresného súdu a zúčastnenej osoby (žalobcu v 2. rade) sťažovateľ reagoval podaním zo 6. septembra 2019, v ktorom navrhol ústavnej sťažnosti vyhovieť, a ďalej uviedol: „Sťažovateľ... opätovne poukazuje na to, že rozhodnutie zo dňa 20. 5. 2019 je rozhodnutím druhýkrát v tej istej veci na vydanie, ktorého nebol súd oprávnený, a preto ho považuje za paakt nevyvolávajúci žiadne právne účinky.

... pokiaľ súd právoplatne rozhodol o tom, že vstup sťažovateľa ako intervenienta do konania nepripúšťa, rozhodol tak o veci a nemohol o nej bez toho, aby predmetné rozhodnutie, ktoré sa stalo právoplatným jeho doručením, a proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa, bolo zákonným postupom (v tomto prípade, len rozhodnutím ústavného súdu) zrušené.

Okresný súd Bratislava II vo svojom vyjadrení zo dňa 15. 8. 2019 venuje pozornosť predovšetkým argumentácii, že platná právna úprava mu v predmetnej veci neumožňovala autoremedúrou zmeniť a ani zrušiť uznesenie zo dňa 25. 3. 2019 a v tejto súvislosti poukazuje na absenciu podmienok pre takýto postup uvedených v ust. § 376 CSP.

Ako však na to bolo poukázané... nevenuje žiadnu pozornosť skutočnosti, že pre vydanie uznesenia zo dňa 20. 5. 2019 neexistuje žiaden zákonný podklad.

Sťažovateľ nemal v čase podania ústavnej sťažnosti vedomosti o tom, či na vydanie uznesenia zo dňa 25. 3. 2019 boli splnené procesné podmienky, a to konkrétne, či niektorá zo strán v konaní navrhla, aby súd rozhodoval o tom, či je vstup intervenienta prípustný. Návrh je podľa ust. § 83 CSP totiž podmienkou sine qua non, aby súd mohol o prípustnosti vstupu intervenienta rozhodovať. Intervenient totiž vstupuje do konania už tým, že vstup do konania oznámi písomným podaním (§ 81 ods. 2 CSP). Oznámenie o vstupe teda nie je návrhom na rozhodnutie o pripustení jeho vstupu. Návrhom podľa ust. § 83 CSP totiž je len

návrh na rozhodnutie, že vstup intervenienta prípustný nie je. Ak takýto návrh nebol podaný, a v predmetnej veci podaný nebol, súd mal konať so sťažovateľom ako s intervenientom bez vydávania akéhokoľvek rozhodnutia o prípustnosti jeho vstupu.

Sťažovateľ sa považuje za potrebné pristaviť aj pri skutočnosti, či bolo jeho povinnosťou, v prípade, že chcel vystupovať v konaní ako intervenient, oznamovať svoj vstup do konania, ak podľa predošlej právnej úpravy vystupoval v konaní ako vedľajší účastník. Napriek tomu, že ust. § 470 ods. 2 CSP konštatuje zachovanie právnych účinkov úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona a podľa názoru sťažovateľa toto ustanovenie nemožno vykladať tak reštriktívne ako to urobil Krajský súd v Bratislave vo svojom uznesení sp. zn. 14 Co/76/2016 zo dňa 7. 8. 2018, keď vyslovil právny názor, že sťažovateľovi neprislúcha postavenie intervenienta po nadobudnutí účinnosti CSP, keďže ide o inštitút odlišný od vedľajšieho účastníka. Je nesporné, že sťažovateľ nemal k dispozícii žiaden iný právny prostriedok, aby mohol v konaní vystupovať ako intervenient, ako oznámenie svojej účasti v konaní ako intervenient. Okresný súd, riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu, totiž so sťažovateľom po vydaní rozhodnutia odvolacieho súdu a vrátení mu veci na ďalšie konanie, už so sťažovateľom nekonal (nedoručil mu predvolanie na pojednávanie, ktoré vo veci nariadil). Oznámenie o svojom vstupe do konania tak bolo jediným právne účinným postupom, ktorým sa sťažovateľ mohol domôcť svojej účasti na konaní.

Pokiaľ ide o arbitrárnosť a nedostatok odôvodnenia rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II, sťažovateľ poukazuje na svoju argumentáciu uvedenú v ústavnej sťažnosti, ktorú okresný súd nielen nijako nespochybnil, ale vo svojich vyjadreniach ústavnému súdu na ňu ani nijako nereagoval.“

14. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v jeho judikatúre

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

19. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu v obsahu označených práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

20. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušeníach základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný

súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

21. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07). Všeobecný súd pri svojom rozhodovaní nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavou súladného výkladu zákonov a obdobných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, i v týchto prípadoch sa musí vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (m. m. III. ÚS 72/2010). V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým

(jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (III. ÚS 341/07). Ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

22. Prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd, sú tie, v ktorých táto nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Pojem svojvôle možno interpretovať na prípady, keď všeobecný súd urobí taký výklad použitej právnej normy, ktorý je v extrémnom rozpore s právom na súdnu ochranu a princípom spravodlivosti, alebo ho urobí v inom než zákonom ustanovenom a v právnom myslení konsenzuálne akceptovanom význame či bez bližších nerozpoznateľných kritérií (I. ÚS 533/2016). O svojvôli (arbitrárnosti) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05, ZNaU 100/2005).

23. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

24. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy (ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon) a aby bolo toto rozhodovanie zároveň pokryté jej ústavne konformným výkladom a aplikáciou (napr. III. ÚS 406/2014).

25. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

26. Uvedené východiská bol povinný dodržať pri rozhodovaní o vstupe sťažovateľa do konania aj okresný súd, preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci rozhodovania o ústavnej sťažnosti posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

27. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na prístup k súdu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým okresný súd nepripustil vstup sťažovateľa ako intervenienta do konania z dôvodu, že nepovažoval jeho

právny záujem na výsledku sporu za preukázaný a dostatočný. Sťažovateľ považuje výklad právneho záujmu na výsledku sporu okresným súdom za reštriktívny a z tohto dôvodu za ústavne neakceptovateľný. Napadnuté uznesenie je podľa sťažovateľa nedostatočne odôvodnené, prekvapivé a porušujúce princíp právnej istoty.

28. Keďže konanie vo veci samej začalo v r. 2012, t. j. ešte za platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, bolo sčasti potrebné vychádzať pri právnom posúdení námietky sťažovateľa aj z príslušných ustanovení tohto právneho predpisu, a to konkrétne ustanovenia § 93 týkajúceho sa tzv. vedľajšieho účastníka.

29. Ako vedľajší účastník sa mohol popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto mal právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nešlo o konanie o rozvod, o neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo existuje alebo nie. Do konania vstúpil buď z vlastného podnetu, alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodoval len na návrh (§ 93 ods. 1 až 3 OSP).

30. V konaní mal vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Konal však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporovali úkonom účastníka, ktorého v konaní podporoval, posúdil ich súd po uvážení všetkých okolností. Vedľajší účastník mohol podať odpor proti platobnému rozkazu a opravné prostriedky (odvolanie, dovolanie) vtedy, ak z právneho predpisu vyplýval určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom (§ 93 ods. 4 až 6 OSP).

31. Predpokladom prípustnosti vedľajšieho účastníctva v konaní bol právny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku sporu, t. j. právny záujem na úspešnosti v spore u toho účastníka, ku ktorému pristúpil. O právny záujem ide vtedy, ak rozhodnutím súdu vo veci bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka (jeho práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva) [k tomu napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 140/2005].

32. Po nadobudnutí účinnosti nového procesného predpisu – Civilného sporového poriadku začal v zmysle § 470 ods. 1 CSP platiť tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, ak nie je ustanovené inak. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, pritom zostávajú zachované. V prípade použitia Civilného sporového poriadku na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti však nemožno uplatňovať jeho ustanovenia o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Nová právna úprava sa tak v zmysle § 470 CSP vzťahuje aj na inštitút vedľajšieho účastníka.

33. Civilný sporový poriadok nadväzujúc na skoršiu úpravu vedľajšieho účastníka v Občianskom súdnom poriadku zaviedol do civilného sporu nový (alebo skôr staronový) inštitút intervencie.

34. Intervenient je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania (§ 82 ods. 1 CSP).

35. V zmysle § 82 CSP intervenient vstupuje do konania z vlastného podnetu alebo na základe oznámenia o spore podľa § 86 písomným podaním (ods. 1). Vstup intervenienta je prípustný počas celého konania (ods. 2). V podaní, ktorým vstupuje do konania, musí intervenient okrem všeobecných náležitostí podania uviesť tvrdenia, ktoré odôvodňujú jeho právny záujem na výsledku konania (ods. 3). Vstup intervenienta do konania súd oznámi stranám (ods. 4).

36. Podľa § 83 CSP súd na návrh rozhodne, či je vstup intervenienta prípustný.

37. Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že niektoré pravidlá, ktoré platia pre intervenienta, v zásade platili aj pre vedľajšieho účastníka podľa Občianskeho súdneho poriadku.

38. Intervenient je subjektom *sui generis* sporového konania. V spore vystupuje buď na strane žalobcu alebo žalovaného. V mimosporovom konaní a rovnako aj v správnom súdnom konaní je intervencia vylúčená. Je na rozhodnutí intervenienta, či do konania intervenuje. Intervencia vzniká na základe procesného úkonu intervenienta (§ 82 ods. 3 CSP). Intervenient má právny záujem na výsledku sporu, ktorý vyplýva z hmotného práva. Intervenient vlastnými procesnými úkonmi podporuje v spore stranu, na ktorej vystupuje s cieľom jej víťazstva v spore. Prípustnosť intervencie skúma súd len na návrh (ktorejkoľvek) strany.

39. Podľa § 84 CSP ak z osobitného predpisu vyplýva, že rozsudok je pre intervenienta záväzný, tvoria intervenient spolu so stranou, na ktorej vystupuje, nerozlučné spoločenstvo podľa § 77.

40. Podľa § 85 CSP ak intervenient spolu so stranou, na ktorej vystupuje, netvorí nerozlučné spoločenstvo podľa § 77, vyžadujú prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany podľa § 149 až 154 uplatnené intervenientom súhlas tejto strany; inak na ne súd neprihliada.

41. Podľa § 86 CSP strana môže osobe, ktorá má právny záujem na výsledku sporu, oznámiť, že sa vedie spor a vyzvať ju, aby ako intervenient vstúpila do konania (ods. 1). Prílohou oznámenia o spore je žaloba a jej zmeny (ods. 2). V oznámení sa uvedie, aké nároky čo do dôvodu strana voči tejto osobe uplatní, ak bude v spore neúspešná (ods. 3).

42. Podľa § 87 účinky oznámenia o spore sa vzťahujú na spor medzi stranou, ktorá oznámila spor, a osobou, ktorej bol spor oznámený (ods. 1). Ak ten, komu bol spor oznámený, do konania ako intervenient nevstúpi, nemôže strane namietat', že právoplatne skončený spor bol nesprávne rozhodnutý (ods. 2). Po právoplatnom skončení sporu môže osoba, ktorej bol spor oznámený, namietat' strane, na ktorej by vystupovala, nesprávne vedenie sporu iba vtedy, ak

a) spor bol osobe oznámený v čase, keď už nebolo možné účinne uplatniť prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, alebo opravné prostriedky,

b) strana úmyselne alebo z dôvodu hrubej nedbanlivosti neuplatnila prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré osobe neboli známe (ods. 3).

43. Podľa § 88 CSP intervenient nemôže strane, na ktorej vystupoval, namietat', že právoplatne skončený spor bol nesprávne rozhodnutý (ods. 1). Po právoplatnom skončení sporu môže intervenient strane, na ktorej vystupoval, namietat' nesprávne vedenie sporu iba vtedy, ak

a) intervenient nemohol prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, alebo opravné prostriedky účinne uplatniť z dôvodu, že súhlas strany bol odopretý,

b) intervenient nemohol prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, alebo opravné prostriedky účinne uplatniť v čase, keď do konania vstúpil, a do konania nemohol bez vlastnej viny vstúpiť skôr,

c) strana úmyselne alebo z dôvodu hrubej nedbanlivosti neuplatnila prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré intervenientovi neboli známe (ods. 2).

44. So zreteľom na podstatu ústavnej sťažnosti považoval ústavný súd v prvom rade za potrebné zaujať stanovisko k ústavne konformnej interpretácii termínu „právneho záujmu na výsledku konania“ ako definičného znaku inštitútu intervencie. V tomto smere ústavný súd vychádzal z aktuálnej právnej úpravy intervenienta v Civilnom sporovom poriadku, ale aj z predošlej právnej úpravy vedľajšieho účastníka v Občianskom súdnom poriadku. Ústavný súd súčasne zohľadnil predmet a cieľ činnosti sťažovateľa ako občianskeho združenia vyplývajúci z jeho stanov.

45. Otázka existencie právneho záujmu intervenienta na výsledku sporu je závislá od toho, či bude rozsudok záväzný subjektívne (iba medzi žalobcom a žalovaným) alebo či bude záväzný aj pre intervenienta. Civilný sporový poriadok je postavený na zásade subjektívnej záväznosti rozsudkov, teda výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany sporu (žalobcu a žalovaného), a tiež pre ich právnych nástupcov (§ 228 ods. 1 CSP). Ak je rozsudok záväzný iba subjektívne, *a contrario* platí, že pre intervenienta záväzný nie je, teda intervenient nie je legitimovaným subjektom v prípadnej exekúcii,

v ktorej sa rozsudok vykonáva. Právny záujem na výsledku sporu, v ktorom vyneseny rozsudok bude záväzný subjektívne, je daný vtedy, ak existuje medzi intervenientom a stranou sporu, ktorú podporuje, taký hmotnoprávny vzťah, pre ktorý má predmet intervenovaného sporu povahu predbežnej otázky. Výsledok (prehra) intervenovaného sporu teda môže vyústiť do vzniku sekundárneho sporu medzi intervenientom a stranou, ktorú intervenient v spore podporoval. Ak rozsudok, ktorý má byť vyneseny v intervenovanom spore je pre intervenienta záväzný (v prípadoch tzv. rozšírenej záväznosti rozsudku), jeho právny záujem na výsledku sporu je daný už tým. Keďže rozsudok je pre intervenienta záväzný, nevzniká sekundárny spor medzi intervenientom a stranou sporu, ako je to v prípade subjektívnej záväznosti rozsudku. Prípady tzv. rozšírenej záväznosti rozsudku upravuje CSP v § 228 ods. 2, v § 306, ale aj iné právne predpisy, napr. Exekučný poriadok (§ 162), Obchodný zákonník (§ 54 ods. 2, § 131, § 183, § 242 a § 260), Zákon o konkurze a reštrukturalizácii (§ 32 ods. 16).

46. Ako je už uvedené v bode 31 inštitút intervencie zavedeny Civilným sporovým poriadkom nadväzuje na úpravu vedľajšieho účastníka podľa Občianskeho súdneho poriadku, túto však podstatným spôsobom modifikuje. Podľa pôvodnej právnej úpravy sa ako vedľajší účastník mohol zúčastniť konania ten, kto mal právny záujem na výsledku konania (§ 93 ods. 1 OSP). Vedľajším účastníkom mohla byť tiež právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, napr. ochrana práv spotrebiteľa alebo ochrana práva na rovnaké zaobchádzanie (§ 93 ods. 2 OSP). V tomto prípade vedľajšieho účastníka (právnickej osoby) absentoval vlastný právny záujem na výsledku konania, keďže jeho cieľom bolo pomáhať v konaní slabšej strane sporu (spotrebiteľovi alebo žalobcovi v antidiskriminačnom spore). Keďže výpočet osobitných právnych predpisov v poznámke k odkazu 10a) je len demonštratívny, do úvahy prichádzajú aj iné právnické osoby.

47. Hoci má intervenient podľa CSP v podstate podobné črty ako vedľajší účastník podľa pôvodnej právnej úpravy uvedenej v § 93 ods. 1 OSP, zásadný rozdiel spočíva v tom, že OSP vôbec neupravoval, aké právne účinky má skončený spor pre vedľajšieho účastníka, teda aký „význam“ mal vstup vedľajšieho účastníka do sporu. Nová právna úprava inštitútu

intervencie jasne rozlišuje, či je rozsudok v intervenovanom spore pre intervenienta záväzný (§ 84 CSP), resp., ak záväzný nie je (§ 85 CSP), či a za akých okolností má význam ako otázka predbežná v právnom vzťahu medzi intervenientom a stranou sporu, ktorú intervenient v spore podporoval (§ 88 CSP). Na rozdiel od právnej úpravy v Občianskom súdnom poriadku nová právna úprava nepovažuje za intervenciu prípady, ak právnická osoba vystupuje v spore na ochranu práv slabšej strany (napr. spotrebiteľa či žalobcu v antidiskriminačnom spore). Účasť takejto právnickej osoby v spore je možná, avšak nemá postavenie intervenienta (keďže v jej prípade absentuje právny záujem na výsledku sporu), ale osobitného subjektu konania (§ 95 CSP).

48. Sťažovateľ je občianskym združením, ktoré „vzniklo ako iniciatíva na záchranu prirodzeného lesa na Zemi ako základnej povinnosti našej generácie voči generáciám nasledujúcim, pričom za prvky ovplyvňujúce prirodzené lesy považujeme všetky žijúce organizmy od bakteriálnej úrovne až po charizmatickú megafaunu, vrátane živočíchov a rastlín stojacich mimo les“ (ustanovenie 4 preambuly stanov).

49. V zmysle čl. 2 stanov poslaním sťažovateľa je realizovať v praxi myšlienky uvedené v preambule, a to najmä:

b) zastupovaním právom chránených záujmov svojich členov v konaniach, ktoré sa dotýkajú poslania LZ VLK,

f) ochranou lesného fondu, ochranou veľkých šeliem a dravcov, sústavným a plánovitým zveľaďovaním lesa, snahou o presadenie racionálneho lesného hospodárenia, ktoré je v súlade so zásadami pokrokovej biológie, techniky a ekonomiky.

50. Sťažovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím prekvapivým, pretože okresný súd posúdil tú istú otázku (otázku právneho záujmu na výsledku sporu, pozn.) v tom istom konaní za nezmenených skutkových okolností opačne/protichodne ako v rozhodnutí z 2. júla 2013. Vo vzťahu k tejto námietke zároveň prezentuje názor, že dôvodom iného právneho posúdenia zo strany okresného súdu nemôže byť ani skutočnosť, že medzi vydaním rozhodnutia z 2. júla 2013 a napadnutého rozhodnutia došlo k zmene právnej úpravy.

51. Ako už bolo uvedené, právna úprava intervenienta podľa Civilného sporového poriadku vykazuje v porovnaní s právnou úpravou vedľajšieho účastníka v Občianskom súdnom poriadku podstatné rozdiely. Zmenou právnej úpravy (účinnou od 1. júla 2016) sa subjekt, ktorý sa stal vedľajším účastníkom podľa ustanovení účinných do 30. júna 2016, preto automaticky nestáva intervenientom podľa ustanovení Civilného sporového poriadku. K „transformácii“ vedľajšieho účastníka na intervenienta môže dôjsť len v prípade, ak vedľajší účastník podľa Občianskeho súdneho poriadku zároveň spĺňa podmienky, ktoré stanovuje Civilný sporový poriadok pre vstup intervenienta do konania. K obdobnému záveru dospel aj odvolací krajský súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí zo 7. augusta 2018, ktorým bol okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

52. Podmienky, za ktorých sa sťažovateľ stal vedľajším účastníkom, je preto potrebné posudzovať podľa právnej úpravy v OSP (§ 93). Okresný súd uznesením z 2. júla 2013 pripustil vstup sťažovateľa do konania ako vedľajšieho účastníka, keď svoje rozhodnutie oprel o § 93 ods. 1 až 4 OSP, pričom uviedol: *„Vzhľadom na skutočnosť, že tak ako navrhovateľ ako i odporca nemali výhrady voči vstupu Lesoochranárskeho zoskupenia VLK do konania ako vedľajšieho účastníka... ako i vzhľadom na skutočnosť, že predmetom činnosti predmetného zoskupenia je i ochrana práv podľa osobitných predpisov, súd pripustil vstup Lesoochranárskeho zoskupenia VLK do konania ako vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľov.“* Z citovaného odôvodnenia vyplýva, že okresný súd pripustil sťažovateľa do konania ako vedľajšieho účastníka v zmysle § 93 ods. 2 OSP, teda ako právnickú osobu, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitných predpisov. Ako už bolo uvedené, v tomto prípade vedľajšieho účastníka (právnickej osoby) nebol vlastný právny záujem na výsledku konania podmienkou účasti v konaní, keďže hypotéza právnej normy (v § 93 ods. 2 OSP) takúto podmienku nestanovila. Otázkou právneho záujmu sťažovateľa na výsledku konania sa preto okresný súd v tomto rozhodnutí nezaoberal (ani nemusel zaoberať) a túto otázku ani neposudzoval, čo vyplýva aj z citovanej časti odôvodnenia uznesenia z 2. júla 2013. Napadnuté rozhodnutie preto nemožno považovať za prekvapivé, keďže otázku právneho záujmu sťažovateľa na výsledku sporu

v ňom okresný súd posudzoval prvýkrát, a to podľa v tom čase platného a účinného § 93 OSP.

53. V súvislosti s rozhodovaním okresného súdu o vstupe sťažovateľa do konania žalobca v 2. rade namietal, že okresný súd rozhodol ex offio o pripustení sťažovateľa do konania, ergo bez relevantného návrhu, čo odporuje zákonu (§ 83 CSP). V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že okresný súd o vstupe sťažovateľa do konania rozhodol na základe nesúhlasu žalovaného (uvedeného v jeho vyjadrení z 15. marca 2019 k oznámeniu sťažovateľa), ktorý z hľadiska jeho obsahu možno považovať za návrh v zmysle § 83 CSP. Ústavný súd preto nevzhliadol v namietanom postupe okresného súdu také porušenie procesných princípov civilného sporového konania, ktoré by malo za následok porušenie ústavných práv sťažovateľa.

54. V súvislosti s námietkou porušenia princípu právnej istoty sťažovateľ tvrdí, že okresný súd sa v napadnutom uznesení odklonil od výkladu ustanovenia o právnom záujme na výsledku konania, ktorý ako súladný s ústavou poskytol v náleze sp. zn. IV. ÚS 60/2010 ústavný súd.

55. Princíp právnej istoty je integrálnou súčasťou generálneho princípu právneho štátu (PL. ÚS 12/05) zaručeného v čl. 1 ods. 1 ústavy. Tento spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že budú ich správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03, IV. ÚS 92/09). Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach

zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).

56. Ako už bolo povedané, účinná právna úprava inštitútu intervencie vykazuje podstatné rozdiely oproti predošlej právnej úprave vedľajšieho účastníka v Občianskom súdnom poriadku. Nová právna úprava jasne definuje, či je rozsudok v intervenovanom spore pre intervenienta záväzný alebo nie, resp. či a za akých okolností má rozsudok v intervenovanom spore význam ako otázka predbežná v právnom vzťahu medzi intervenientom a stranou sporu. V rámci novej právnej úpravy je preto podľa názoru ústavného súdu výklad právneho záujmu na výsledku sporu prezentovaný v citovanom náleze ústavného súdu už prekonaný. Právny záujem na výsledku sporu, ktorý vyplýva z hmotného práva a ktorý sa prejavuje v účinkoch rozsudku vynesenom v intervenovanom spore pre intervenienta, je totiž definičným znakom právneho inštitútu intervencie. V kontexte uvedeného preto ústavný súd posúdil námietku porušenia princípu právnej istoty ako nedôvodnú.

57. Ústavný súd s poukazom na odôvodnenie napadnutého uznesenia konštatuje, že pri rozhodovaní okresného súdu nebola spornou otázkou existencia právneho záujmu sťažovateľa na výsledku sporu, ktorý by mal základ v hmotnom práve. Sťažovateľ totiž existenciu hmotnoprávneho vzťahu medzi ním a žalobcami ani netvrdil. V tejto súvislosti nie je spornou ani tá skutočnosť, že rozsudok vo veci samej sťažovateľa nijakým spôsobom nezaväzuje, a vzhľadom na neexistenciu právneho vzťahu medzi ním a žalobcami nepredstavuje žiaden zásah do jeho právnej sféry. Preto sa nemožno stotožniť s námietkou sťažovateľa o reštriktívnom výklade právneho záujmu na výsledku sporu okresným súdom pri posudzovaní prípustnosti jeho vstupu do konania ako intervenienta.

58. Sťažovateľ však v ústavnej sťažnosti (ako aj v oznámení o vstupe do konania) akcentuje iný aspekt svojho (právneho) záujmu, ktorým je verejný záujem na ochrane životného prostredia s prihliadnutím na mimoriadnu hodnotu lesných pozemkov z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny. V tejto súvislosti opodstatnene namieta, že okresný súd

nezohľadnil jeho argumentáciu podporujúcu existenciu jeho právneho záujmu na výsledku sporu ako subjektu zastupujúceho verejný záujem na ochrane životného prostredia, pričom predmet konania (lesné pozemky v chránenom území) tento záujem sťažovateľa opodstatňujú. Keďže okresný súd sa s touto argumentáciou sťažovateľa vôbec nezaoberal a adekvátne sa s ňou v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevysporiadal, zaťažil tak svoje rozhodnutie nedostatkom riadneho odôvodnenia, ktorého dôsledkom je jeho ústavná neudržateľnosť.

59. Podľa § 236 CSP v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie označenie súdu, ktorý ho vydal, označenie strán a ich zástupcov, označenie prejednávaného sporu, výrok, stručné odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.

60. Uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania všeobecných súdov, avšak i ono musí obsahovať aspoň stručné odôvodnenie. Stručná forma odôvodnenia predstavuje predovšetkým objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu uznesenia a ktoré sú spôsobilé výrok uznesenia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť. Rozumné a preskúmateľné odôvodnenie výroku uznesenia tak predstavuje základné formulačné pravidlo, kde z osobitostí konkrétneho prípadu budú vyplývať osobitosti odôvodnenia v intenciách právneho posúdenia, t. j. prečo súd na konkrétne skutkové okolnosti aplikoval, resp. zvolil tento procesný postup a rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate uznesenia (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 861.).

V.

Zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie

61. Nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, ktoré zakladá jeho ústavnú neudržateľnosť, považuje ústavný súd za dôvod na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa. Vychádzajúc z uvedených záverov ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46

ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto napadnuté uznesenie okresného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúcemu § 133 ods. 2 a ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil.

62. Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

63. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie. V dôsledku toho, že okresný súd uznesením sp. zn. 12 C 59/2012 z 20. mája 2019 opätovne vo veci rozhodol tak, že pripustil vstup sťažovateľa do konania ako intervenienta na strane žalobcov, čím odstránil stav porušenia sťažovateľom označených práv, ústavný súd dospel k záveru, že vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie sa v danej veci stalo bezpredmetným, a preto nevyužil svoju právomoc vyplývajúcu z čl. 127 ods. 2 ústavy a návrhu sťažovateľa na vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

64. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

65. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti požiadal ústavný súd o priznanie náhrady trov konania, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou. Keďže sťažovateľ trovy konania nevyčísli, ústavný súd vychádzajúc z obsahu súdneho spisu, priznal ich náhradu v sume zistenej podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších

predpisov a podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť sťažovateľovi trovy konania v celkovej sume 623,27 €, a to za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti, vyjadrenie zo 6. septembra 2019) vykonané v roku 2019 v sume 163,33 € za jeden úkon, a tri režijné paušály v sume 9,80 € za jeden paušál, ako aj 20 % DPH. Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (bod 3 výroku nálezu).

66. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu